

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 27.11.2018
Sayı: 1828

21999

Zeki Hakan SİDALI

Mersin Milletvekili

Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi Türk Delegasyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sn. Bekir PAKDEMİRLİ tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 26.11.2019

Zeki Hakan SİDALI

Mersin Milletvekili

Gülнар, Mersin ilimizin dağlar arasında kalan bir ilçesidir. Bu ilçede; ulaşım zor, arazi taşlık ve oldukça engebelidir. Bu nedenle geçim kaynağı; küçük aile çiftçiliğine dayanan tarım ile küçükbaş üretimine dayanan hayvancılıktır.

Son 5 yılda Gülнар'da tahıl tarımı yapılan alan 45.423 hektar azalarak, %68 oranında küçülmüştür. Buna karşın aynı dönemde Gülнар'da nadas alanı (%88) azalmış, sebze alanı (%38) ve meyve alanı (%53) artmıştır. Mersin'de son beş yılda meyve alanı 2.904 hektar ile en çok artan üçüncü ilçe Gülнар'dır. Bu dönemde Mersin genelinde meyve alanları artışının %19,1'i tek başına Gülнар'a aittir. Dolayısıyla son 5 yılda Gülнар'da üretimin yapı bozuma uğradığı; üreticilerin bir yandan tahıl üretiminden vazgeçerken, bir yandan da meyveciliğe yöneldiği anlaşılmaktadır. Bu nedenle son yıllarda Gülнар'da elma, ceviz, badem ve kişniş adı verilen korint üzüm-kuş üzümü bağcılığı gelişmiştir.

Pastacılık ve aşure yapımı gibi kullanım alanları olan korint üzüm bu dönemde Gülнар'da en fazla gelişim gösteren meyve çeşidi olmuştur. Hükümet ülkede korint üzüm üretiminin yeterli düzeyde olmadığı için ithalatın yüksek olduğu bu üründe üretimi teşvik etmiştir. Öyle ki 2010 yılında 2.000 ton olan Türkiye korint üzüm ithalatı, 2018 yılında 709 tona kadar gerilemiştir. Böylece Gülнар bağcılığı, korint üzümde ülke üretiminin %75'ini tek başına karşılar hale gelmiştir.

2018 yılı ÇKS verilerine göre; Gülнар'da 950 ton kuş üzümü üretimi gerçekleşmiştir. Ticaret Bakanlığı verilerine göre ise 2018 yılında korint üzümde 248 ton ihracat

14999

Zeki Hakan SİDALI

Mersin Milletvekili

Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi Türk Delegasyonu Üyesi

gerçekleşirken, 709 ton da ithalat gerçekleşmiştir. Gülnarlı üretici 2018 yılında korint üzümde kilogram başına ortalama 25 lira gelir elde etmiştir.

Yapılan araştırmalara göre; uzun yıllar değişmemekle birlikte, korint üzümde (ihracat, ithalat ve iç tüketim) toplam ticaret hacminin 2.000-2.500 ton olduğu anlaşılmaktadır. Son yıllarda ticaret hacminin sıkışmış olduğu anlaşılan bu üründe hasat ile talebin dönemselliği arasında denge kurulabilmesi için; üretimin planlanması, ambalaj, paketleme ve depolama gibi yatırımların hızla yapılması oldukça önemli bir hal almıştır.

Ürün yoğun bir biçimde aşure yapımından kullanıldığından, hasadının Muharrem ayı dışında gerçekleşmesi durumunda fiyatında önemli düşüşler gerçekleşmektedir. Nitekim 2019 yılına gelindiğinde durum bu şekilde olmuş hasat tüketim talebinin düşük olduğu döneme denk gelerek piyasada arz fazlasına neden olmuştur. Ayrıca 2019 yılı için Gülnar'a ait üretim beklentisinin 1.200 ile 1.400 tonu bulması yani 2018'e göre ortalama 300 ton daha fazla gerçekleşmesi ve hasat öncesi dönemde Yunanistan'dan kuş üzümü ithalatı yapılması nedeniyle piyasa fiyatları hızla düşmüş korint üzüm kilogram başına ortalama 15-17 lira seviyesini görmüştür. Dolayısıyla 2019 yılında Gülnar'da üretici mağdur duruma düşmüştür.

Korint üzümde üretici tarafında hasat ile talep arasında zamanlama, üretimin planlanması, ambalaj, paketleme ve depolama alanlarında sorunlar yaşanırken özel sektör kanadında ise üretimin tekel olmasının maliyetleri artırması, üreticinin sözleşmeli üretim modeline geçmek istememesi, üreticinin üretimi artırmak istememesi sorunlarının yaşandığı ve bunlar nedeniyle sektörün hem genişleyemediği hem de ithalata mecbur kaldığı iddia edilmektedir.

Bu bilgiler ışığında;

1. Bakanlığınızın Korint Üzüm üretiminde bir üretim planlaması var mıdır?
2. Bugün için Gülnar'daki üretim henüz Türkiye'deki toplam talebi karşılamamaktadır. Ancak Gülnar'lı yoksul küçük üretici kıt kaynaklarını adeta kuş üzümü üretimi için seferber etmektedir. Bu hızlı ve yoğun yatırım gelecek beş yıl içerisinde arz fazlası yaratarak Gülnar'da büyük bir atıl sermaye kaybına neden olabilecektir. Bakanlığınızın bu noktada üreticileri yönlendirici ne gibi çalışmaları vardır?

21999

Zeki Hakan SİDALI

Mersin Milletvekili

Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi Türk Delegasyonu Üyesi

3. Bakanlığınız Mersin İl Müdürlüğünün ve Gülnar İlçe Müdürlüğünün korint üzüm konusunda yaptığı çalışmalar nelerdir?
4. Bakanlığınız korint üzüm üreticilerinin kırılabilirliğini azaltmak için Gülnar'da bir üretici kooperatifi kurma çalışması var mıdır?
5. Bakanlığınızın fiyat düşüşlerine karşı üreticileri korumaya yönelik ne gibi çalışmaları vardır?
6. Bakanlığınız üreticilerin ucuz ithal ürünler karşısında haksız rekabete maruz kalmamaları için ne gibi önlemler almaktadır?
7. Bakanlığınızın Gülnar'a korint üzüm alanında ambalaj, paketleme ve depolama yatırımı yapma hedefi var mıdır?
8. Bakanlığınızın özel sektör işbirliği ile Gülnar'da sözleşmeli üretim modelini teşvik edici herhangi bir çalışması var mıdır?
9. 2019 yılında toplam kaç ton korint üzüm ithal edilmiştir?
10. 2019 yılının hangi aylarında hangi ülkeden ve kaç ton korint üzüm ithal edilmiştir? İthalata ne kadar para harcanmıştır?